

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 24, 1918.

Subscription rates table with columns for 'Yearly', 'Six Months', 'Three Months', 'Foreign', and 'Per Annum'.

Se кождо жыты адрас палітыць 10 пенніа.

За отримання редакції не відповідає.

3 Канаді належить вислати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон "Свобода": 498 Montgomery, Тел. У. Н. Сокола: 1838 Montgomery.

Адреса: "СВОБОДА", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЯК У ГАЛИЧИНІ

Литовці призначили цілий місяць від 25-го квітня до 25-го мая с. р. на збірку грошей і інших дарів для литовських Стрільців. Польські газети пишуть, що ці гроші призначені на озброєння визволенню Вильні.

З приводу тої збірки управа литовських Стрільців видала таку відозву: «Все для Вильні! Наша старинна столиця Вильна мучиться у зирчак руках окупантів. Не забувайте про те, що Поляки гноблять і вилуповують наших братів у Вилешині. Варшавські жандарми мучать їх по тюрьмах, замикають школи, нищать газети, закупають уживати литовської мови і виганяють Литовців з їх вітчизни. Запнувшись свої кігті у вилешню землю, Поляки притягують собі дорогу до наших осей, мачи намір загорнути цілу Литву. Тому жертвуймо все для Вильні. Зібрані від нас гроші прибудуть той день, коли литовський прапор буде маіти на горі Гелімані».

Щаком як у Галичині, але не диво, бож се тосамий окупант.

УРОЖАЙ В СТАРИМ КРАЮ

Завдяки влітково теплій осоні вдалося в Галичині засіяти добре озимину і приготувати ниви для ярини і весняних робіт. Озимина аж до снігу розвоялася гарно, а в богато місцевостях аж занедаго кошик. Кошиж впади перші рубі сніги на неземарядно тепло, озимина в значній частині знизилася і вигмила (напр. в Гордечині, Бучачині й ин.). Там значну частку тижі мусили переробити. Ячмін, засіяний в серпні, вивбув дуже і в богато місцевостях пропав зовсім. Весна ч. р. опізнилася, отже спізнилася весняні роботи. І так яру пишущо й овес, як правильно повинно засіватися в марті, засіяно шойно з кішнем квітня. Садженя барабось ще шойно зачалось (половина місяця мая).

Вигляд отже на гарні жинва шойного року велим слаби. Та зовсім певно се годі передбачити се тепер. Звичайно теплий і мокрий май впливає корисно на засів. Але в цьому випадку треба узгадати, що засівано би вже в марті, а збожка яри на вже зійшла. З огляду на спізнєні цюгоричні засіві лишша була би дуже мала вохощь. Неврожай для нещасливого галицького селянина був би тяжким ударом, бо мусить платити скарбови польському великим податки, а збожка і так в порівнянні з иншими артикулами — дешеве.

ВЖЕ РОЗУКРАТІЗОВУЮТЬ

ВІДОМОСТІ ПРО "ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЮ" СОВІТСЬКОЇ АРМІЯ НА УКРАЇНІ.

(Від кореспондента "Свобода").

Ще не минуло й року, відколи совітська влада на Україні заходила українську армію й заводити територіальне війська, а вже в совітських "виносках" кругом починається рух у відворотнім напрямі. Перше українцізували, а тепер розукраїнізують.

У берлінській "Руді" знаходимо з цього приводу цікаві відомості.

Виявляється, що українцізація дала не зовсім бажані для совітської влади наслідки. Почувши про українцізацію, в армію поспули недовірки різних українських загонів і загонів. Деякі бунув отамани навіть позвали високу командування становища в червоній армії. Досить згадати про бунтарів співробітників генерала Омеляновича-Павленка та про отамана Тюлюніна, які перейшли до совітської влади й дістали посади в червоній армії.

Нові команданти, опинившись у штабах та на чолі військових частин, не могли, розуміється, не впадути на військового місця в певний напрямку. Почали ширитися чутки, що незбаром Україна відокрепиться від ССРР, що буде заведена "радянська влада без комуністів" і т. н.

Крім цієї "мазеницької" небезпечки виявилася і небезпечка чисто-оперативна. Деякі військові частини вже настільки українцізувалися, що не розуміли й не хотіли розуміти директивні вказівки командирів. Здебільшого московського або іншого-гочуночеського походження. Бували випадки, що деякі поповні штабів відходили московські директивні вказівки, вважаючи, щоб до них писали по українськи.

Важко на таку очевидну "контрреволюцію" совітської військово-революційна влада ("революцонет") в останній час не могла не помітити. Принаймні, так задумано в совітському порядку мрозукраїнізувати "покудичеву" армію й вислати її під "кильчанськ" елементи. На пропозицію товариша Фрунзею, який се перед роком вимагав повної українцізації, харківському військовому комісаритові тепер наказано учити воюків у "покудичеві" армії дівч на тиждень по українськи й чотирі рази по московськи. На посади командантів, починаючи від полковника й вище, зведено призначити виключно Москвалів. В армії має бути переделана "чистка", усіх отаманів та "батьків" буде відітано під суд. Загалом, московський "революцонет" вимагає, щоб Харків строго вважав на його приписи, не забуваючи й не смів думати й про яку там "самостійність" і "незалежність" української армії особливо, чи в військово-політичній області, що у військовій області.

"НЕДОРАЗУМІННЯ" БОЛЬШЕВИКІВ З НІМЕЦЧИНОЮ ТА ІХ ПЕРЕГОВОРКІ З АНГЛІСАМИ

(Оригинальн допис "Свобода" з Відня).

В цім світі науку загальне переконання, що найближче до себе стоять німецькі й Німецьчина та Советська Республіка. Таке бодий каже значуща логіка політичного розуміння: Фронтія запобігав Польщу зброєю, операції та гриши з зброєю матеріально на випадок війни з Німецьчиною, а Польща користув з цієї помочи ще і в тім цілю, щоб мати чим боронити свої скіпки границі від можливого нападу совітів.

Коби не поміч Франції на річ Польщі в 1920 р. була би советська республіка, або воювачи, бале реально — Росія — майже парадним маршем перейшла б повперек Польщу та получила з німецькими товаришами з під знаку молота і (це ще части декорації) серпа. — І в цім світі дипломатичний Франція найбільш Росії шкочить і стареться її ізольовати і політично і економічно.

Ворог нашого ворога є нашим приятелем а Німецьчина притиснена від заходу Французями остаточно так немає иншого опертя, як лише Росію. Що вони обиді дають взаімно певні обіцянки особливо ж на торговельні полі а правдоподібно і на полі воєнової організації та узороєння та, що відносини між тим обома державами не можуть бути щільком холодною — це є ясным і самозрозумілим.

Дуже интересні інформації з цієї матерії подав недавно в однім інтервю німецький посол Др. Курт Зорге, що є директором суднової фабрики гармат Круппа та заразам "президентом" німецького союзу тяжкого промислу". Й подаю тут, що найважше з його виводів.

"По окінченню війни прийшло на порядок денний питання про позитивну роботу у всіх областях. Треба було на нову збудувати все, що було підчас війни знищене, а в першій раді треба було відновити промисла та зреорганізувати го сподарське життя. Війна принесла краям з високорозвиненим промислом ече більш рани ніж краям аграрним.

Верзасійний договір відрізував нас від цілого світа і тому річ природна, що очі наших промислових і аграрних кругів звернулись були на Росію. — Моім підставовим поглядом є, що 200 мільонів, населення між Райном (не Рейном) ми не маєм права вчити Німці, як вони мають називати свою ріку! Др. Курт), а Уралем страдувало не лише можливість продукувати але і набувати! Часи повоєних навчани нас, що ніяка держава не може під зглядом економічним існувати без звуку з другими державами!

"Економічна криза одної держави відбилось рідко на другій. І тому ми не глядячи на відносини, які були в Росії після війни спробувати відновлення з нею торговельних зносин. Ми не покладали великих надій на це, та все таки ми мали надію, що нас дасться уговорити ті рос. сфери, що були против приватної торговлі.

Перед війною роком заздалека відібра Курт дотрив з совітським урядом, після чого ми дістали в аренду 26.000 десятин (то є около 50.000 гектарів) землі в полудняній Росії (і отже внасто на Україні! Др. Курт).

Ми обіцявали з нашого боку привезти до Росії сільсько-господарське зваряддя і машини з державним однак на них права власності. Взяли ми в аренду землі, як і приватночеські на них зваряддя. (2) Російський уряд не виконав своїх обіцянок, а ми не виконали своїх. Ми розуміємо, що Росія не виконала своїх обіцянок.

ПЕРША ДЕЛЕГАТСЬКА ЗІД УКРАЇНСЬКОЇ СЕЛЯНСЬКОЇ СПІЛКИ НА ЕМІГРАЦІІ.

(Продовження).

З приводу висловлених докладах виснесених резолюцій, в яких 1) зазначається необхідність використати еміграційні становища, як вільну трибуну українського народу, а також для збільшення свого знання українського народу, а також 2) висловлюється про бажання, щоб та частина української еміграції, яка має відповідну підготовку і можливість без загрози для свого життя та пониження української національної гідності повернутися на буть яку частину українських земель, здійснюється як найшвидше; 3) осуджується поведінка тих українських еміграційних елементів, які, повертаючись на Україну, нерозважливими кроками припиняють перед ворогами понижувати українську національну гідність, об'єктивно переходять на становище прилучників ворожої окупації української держави; 4) закликається членів Селянської Спілки на еміграції вивинити як найбільше активність з злобуттю собі культурної національної і господарсько-технічної підготовки; 5) доручається Головній Раді і Головному Комітетові жити заходів до поліпшення матеріальної, трудової і правної допомоги членам Село-Спілки, особливо будувати військовим, що перебувають в найтяжкому становищі, а також помогти тим членам Село-Спілки, що мають змогу організовано повернутися додому, чи на якісь інші частини українських земель для праці серед свого народу; 6) доручається Головній Раді і Головному Комітетові заснувати по філіях фахові школи і курси для поширення господарсько-технічної освіти поміж членами, сполучення цих курсів з курсами загальної освіти та зокрема подати про освіту малограмотних членів Спілки; 7) висловлюється радість з приводу засновання професійних організацій на українських землях — української Селянської Спілки (Галичина, Волинь і т. д.) та висловлює тим краєвим організаціям побажання найкращих успіхів в організації і щоденній боротьбі з гнетом; 8) зазначається теплимими словами предчет української Селянської Спілки на Великій Україні, які в час революційної боротьби українського трудового народу, дали доклади величезної організованості, якисвої національної свідомості і енергії в злобуттю війни і воли; 9) висловлюється їм зохоту до видержання тісної навали на професійній організації українського селянства, бо зід вірять, що люта зміна миль і знов бунув шумулять хвилі селянського руху; 10) зазначається з глибокою пошаною тих товаришів селян, що наложили свої головами за волю українського народу.

Щодо відносин між Українським Громадським Комітетом і Село-Спілкою, то Перший Делегатський Зід визнає відсутність угоди, яка направила б користь культурно-громадській праці обох інституцій, доцільною і цю угоду створити та виконати її.

Перед закриттям третього Зіслання український кобар Зіслання, після привітання Зіду представником укр. товариства "Кобзар", п. Омельченко, пропівав думу під аккомпанімент бандури.

В четвертий засідання перед закриттям організ Село-Спілки в Україні під соусом колунацьку лекцію з 3 Москви", тепліше федеральною мовляв, не можна признати за правду федералізм, а лише за одлу з форм насильства. Большевици в останній данина старому імперіалізму. В кінці Чернов висловив бажання уряду Село-Спілки в праді, зазначаючи волю у тому, що успіх буде складом з великої частини, бо в Україні може ділом не менше, чим в Україні, а в Україні може ділом не менше, чим в Україні.

Щодо відносин між Українським Громадським Комітетом і Село-Спілкою, то Перший Делегатський Зід визнає відсутність угоди, яка направила б користь культурно-громадській праці обох інституцій, доцільною і цю угоду створити та виконати її.

Перед закриттям третього Зіслання, після привітання Зіду представником укр. товариства "Кобзар", п. Омельченко, пропівав думу під аккомпанімент бандури.

В четвертий засідання перед закриттям організ Село-Спілки в Україні під соусом колунацьку лекцію з 3 Москви", тепліше федеральною мовляв, не можна признати за правду федералізм, а лише за одлу з форм насильства. Большевици в останній данина старому імперіалізму. В кінці Чернов висловив бажання уряду Село-Спілки в праді, зазначаючи волю у тому, що успіх буде складом з великої частини, бо в Україні може ділом не менше, чим в Україні, а в Україні може ділом не менше, чим в Україні.

Щодо відносин між Українським Громадським Комітетом і Село-Спілкою, то Перший Делегатський Зід визнає відсутність угоди, яка направила б користь культурно-громадській праці обох інституцій, доцільною і цю угоду створити та виконати її.

Перед закриттям третього Зіслання, після привітання Зіду представником укр. товариства "Кобзар", п. Омельченко, пропівав думу під аккомпанімент бандури.

ОСТОРОГА ПЕРЕД "ГОМОГОМ"

До нашої редакції наспіла допис, у котрій перестерігається наших читачів перед одним "спеціалістом-доктором". Замість того, щоби помістити по дописи, ми пожемомо нашим читачам декілька способів, яких уживають різного рода "спеціаліст-доктори", щоби витлумачити від людей як найбільше грошей.

Одним з них є рідкі так звані "музей" до яких вступає безплатно, і у яких є повні роблокви "Із паперової маси краєв різних плодів і шкірних илуд. Загле чоловця у такий "музей" то аж волосьє стас йому на голові, коли бачить, як страшні спустошення чинять різномодні веренерічності. А тут підходять до нього агент такого "спеціаліста-доктора" і пропонує, щоби піти до "лікаря" і латиса оглянути, бо дуже можливе, що чоловік має якусь загату хоробу, і навіть про неї не знає. Престрашений чоловік суне за агентом і приходить до "спеціаліста", який бунітньо переодить докладає йому звіт. Часом "пан доктор" побачить вразу якусь справу індуку, а часом навіть прийти за який тиждень, поки не розвільдять кров і урину. А із руку такого "спеціаліста" не вирветься нічого, щоби не знати який має зазорний "Спеціаліст" найблизь до нього не одлу, а десять хороб. Бували приклад, що отакі "фашиши" "доктори" намітали вивести на світ цілком зареками нових илуд, щоби ілуді витягнути гроші. Такий "доктор" злібно не є навіть жалким лікарем, а тільки має само диплом у якоїсь гумбургерської школи, яка вже давно перестала існувати.

Е ч мало таких, що покінчили значний курс масажованія, які могли би старім краю бити хіба "контрформами" у шпиталі або масажистами в парнях, а тут несуть ішимі титулами "докторів" і беруться лічити людей, хоч не мають ніякого поніття про медицину.

Е тут й такі "лікари", що покінчили свою студию за кілька місяців в якійсь вечірній школі і яким не годилося лічити і собаку.

Бувають і такі несовісні лікари, які насмієне продвужувати слабість, щоби вислати з шпиталю як найбільше грошей. Е й такі, що в сім слабості ралють операції. Заболить чоловік живити, бо може має жовтуку, несовісний лікар зараз каже, що то "атендіанський" та що треба чимкорше перевести операцію.

Розуміється се робиться ляготно, що за операцію треба добре заплатити. Крім того оголошує такі "спеціалістами" на такі илуди, в яких нема ліку. Такі ілуди витягнути від безнадійно хворого чоловіка останній цецт, а відтак родина на остат без ніяких серединних до життя.

Коли до якого додучино ече тисячі ворожок і ворожбитів, які такж "притякують медичну" між нашими людьми, то зрозуміємо, кільку ілуд в нашої еміграції траить гроші, адродаре і житте ече устат, так ошумляючи.

Дялтого кожний розумний чоловік повинен знати і другим порадиати, щоби вийти не шукав попутного адродару у великих лікарів, а в малих, а у загально зсисних, правдивих лікарів, які мають знанне лікарської штудії, яку набули у правдивих, славнозвісних школах для медични. Поішняя не годя спінити сама осяго зумбуго "спеціалістів". Сама публіка повинна мати розум і оминати усю ту заразу.

М. Б.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ

Що де бурює в хаті, там шасте? Чи ви знаєте, що вилісно перший зморозочний день був 2-го червня? Чи ви знаєте, що вилісно перший зморозочний день був 2-го червня? Чи ви знаєте, що вилісно перший зморозочний день був 2-го червня?

